

Vybrané kapitoly

z translatológie

I.

I.

2019

Tretie vydanie
(doplnené a upravené)

ISBN 978-80-557-1610-7
9 788055 716107

Vybrané kapitoly z translatológie I. Vladimír Biloveský Martin Djovčoš

Vladimír Biloveský
Martin Djovčoš

Vybrané kapitoly

z translatológie

umb
UNIVERZITA
MATEJA BELA
V BANSKEJ BYSTRICI

BELIANUM

Filozofická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Recenzenti

Prof. PhDr. Mária Kusá, CSc.

Prof. PhDr. Edita Gromová, CSc.

Text

© Vladimír Biloveský, Martin Djovčoš, 2019

Návrh obálky

© Silvia Kováčiková

Vydanie tretie (3. vydanie, doplnené a upravené)

Vydalo:

Belianum. Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela
v Banskej Bystrici

Edícia: Filozofická fakulta

Tlač:

EQUILIBRIA s.r.o.

Rozsah: 202 strán

Tlač financovali:

LCT - Lingua, communicatio, translatio
Katedra anglistiky a amerikanistiky
Filozofickej fakulty UMB v Banskej Bystrici

ISBN 978-80-557-1610-7

OBSAH

<i>I. K základným pojmom translatológie.....</i>	10
THE NAME AND NATURE OF TRANSLATION STUDIES.....	12
ON LINGUISTIC ASPECTS OF TRANSLATION.....	29
Tipy na ďalšie čítanie.....	37
Kontrolné otázky I.	37
Poznámky k textom.....	38
<i>II. Vývoj myslenia o preklade.....</i>	40
HISTORY OF TRANSLATION THEORY	42
TRI PLODNÉ DESAŤROČIA KRÁTKA RETROSPEKTÍVA	78
SLOVENSKÁ PREKLADATELSKÁ ŠKOLA HLADANIE KOREŇOV A ZNAKOV	87
PREKLAD AKO KOMUNIKAČNÝ PROCES	100
INTERDISCIPLINÁRNOSŤ A FUNKCIONALITA.....	110
Tipy na ďalšie čítanie.....	131
Kontrolné otázky II.	132
Poznámky k textom.....	133
<i>III. Ekvivalencia v preklade.....</i>	135
TRANSLATION EQUIVALENCE	137
PRINCIPLES OF CORRESPONDENCE	143
EKVIVALENCIA A POSUN	175
Tipy na ďalšie čítanie.....	190
Kontrolné otázky III.....	190
Poznámky k textom.....	191
<i>Bibliografická poznámka.....</i>	193
<i>použitá literatúra.....</i>	194
<i>O autoroch.....</i>	195

ÚVODOM

V roku 2011 prvýkrát vyšli *Vybrané kapitoly z translatológie I.*, ktorých cieľom bolo ponúknuť nie iba študentom, ale i výskumníkom študijnú translatologickú literatúru založenú i na zdrojoch, ktoré vznikli v minulosti a možno z pohľadu dnešného stavu poznania prezentuje už prekonané názory, alebo vyriešené translatologické problémy. No vnímať vznik, rozvoj a formovanie slovenského ale i inonárodného myslenia o preklade, nie je možné bez týchto zdrojov, ktoré považujeme za *zlatý fond* translatologickej literatúry a myšlienkových smerov o preklade. K tejto literatúre *zlatého fondu* sa študenti a mnohí bádatelia dostávajú veľmi ťažko, pretože sa nachádza iba v súkromných knižniciach, alebo ich poznajú iba prostredníctvom odkazov či citátov, čo nie vždy je vhodné pre komplexnosť problematiky a i výskumu. Používanie *Vybraných kapitol z translatológie I.* v každodennej pedagogickej praxi už osem rokov potvrdzuje správnosť i nutnosť mať k dispozícii takto koncipovanú študijnú translatologickú literatúru. Rovnako aj spôsob jej spracovania sa ukázal vhodný.

Teší nás, že *Vybrané kapitoly z translatológie I.* sa stali obľúbenou študijnou literatúrou nielen na Filozofickej fakulte UMB v Banskej Bystrici, ale aj na iných translatologických pracoviskách na Slovensku. Používajú sa na prvom, druhom, ale i treťom, doktorandskom, stupni vysokoškolského vzdelávania. Potvrdilo sa, že uvádzanie študijných materiálov s ich pôvodným poznámkovým aparátom, odkazmi a tipmi na ďalšie čítanie bolo adekvátne i náležité. Aj tieto, možno na prvý pohľad, doplnkové informácie a údaje sú veľmi dôležité a zmysluplné, pomáhajú študentom v ďalšom štúdiu, ale i pri koncipovaní seminárnych a rôznych typov záverečných prác, pretože ponúkajú množstvo odkazov na ďalšiu literatúru.

Osemročné používanie učebných textov nás nútilo nanovo zamyslieť sa nad ich koncepciou a doviedlo nás k tomu, že sme sa rozhodli pripraviť ich nové vydanie v novom šate, ale s tými istými cieľmi i štruktúrou. Pedagogická prax ukázala, ktoré študijné materiály je potrebné modifikovať, doplniť, alebo vynechať.

Učebné materiály prvého dielu *Vybrané kapitoly z translatológie* sme opäť usporiadali do troch tematických okruhov. Každý okruh predstavuje obsahovo uzavretý a samostatný útvar.

Prvý diel obsahuje tematické okruhy:

- 1 K základným pojmom translatológie
- 2 Vývoj myslenia o preklade
- 3 Ekvivalencia v preklade.

Poradie tematických okruhov je opäť zvolené vedome a premyslene, preto navrhujeme, aby sa s jednotlivými témami pracovalo v uvedenom poradí.

Za jednotlivými tematickými okruhmi nasleduje priestor na poznámky učiaceho sa a kontrolné otázky. Ich úlohou je preveriť zvládnutie uvedenej translatologickej problematiky. Každý okruh uzatvárajú tipy na ďalšie čítanie, prípadne samoštúdium.

V závere obidvoch dielov *Vybraných kapitol* sa nachádzajú stručne spracované biografie autorov jednotlivých študijných materiálov.

Veríme, že *Vybrané kapitoly z translatológie* budú naďalej vhodným a obľúbeným doplnkovým študijným materiálom pre štúdium prekladateľstva a tlmočníctva.

Naše úprimné poďakovanie patrí posudzovateľkám prof. PhDr. Márii Kusej, CSc. a prof. PhDr. Edite Gromovej, CSc. za cenné rady, ktorými nás doviedli k finálnej verzii tretieho vydania *Vybraných kapitol I*. Veľmi si vážime ich podporu a vieru v dôležitosť učebných textov. Naše poďakovanie patrí i Mgr. Silvii Kováčikovej za návrh obálky i grafické spracovanie kapitol.

Autori

Text

© Vladimír Biloveský, Martin Djovčoš, 2019

Návrh obálky

© Silvia Kováčiková

Vydanie tretie (3. vydanie, doplnené a upravené)

Vydalo:

Belianum. Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela
v Banskej Bystrici

Edícia: Filozofická fakulta

Tlač:

EQUILIBRIA s.r.o.

Rozsah: 202 strán

Tlač financovali:

LCT - Lingua, communicatio, translatio
Katedra anglistiky a amerikanistiky
Filozofickej fakulty UMB v Banskej Bystrici

ISBN 978-80-557-1610-7